

собівартість реалізованої продукції, та структурних зрушень в її асортименті в бік випуску більш рентабельної продукції [1].

У підвищенні рівня рентабельності величезну роль також відіграють трудові ресурси, з цього випливає, що на підприємстві обов'язково потрібно удосконалювати рекрутингову роботу відділу кадрів у контексті концентрації уваги на професійних якостях працівників, їхньому умінні працювати з колективом, ставленні до своїх функціональних обов'язків.

Таким чином, підприємства повинні постійно вести активний пошук можливих шляхів модернізації виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, що сприятиме зростанню прибутку та рентабельності таких суб'єктів господарювання.

Література

1. Гавалешко С. В. Рентабельність підприємства та шляхи його підвищення [Електронний ресурс] / С. В. Гавалешко // Економікс. – 2012. – № 10. – Режим доступу: www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/10_106158.doc.htm.

2. Проскурович О. В. Моделювання рентабельності діяльності підприємства / О. В. Проскурович, А. Ю. Басс // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 3. – С. 209–212.

3. Свірідова С. С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства / С. С. Свірідова, О. О. Пожар // Молодий вчений. – 2014. – № 11. – С. 93–96.

4. Швиданенко Г. О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства / Г. О. Швиданенко, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 192 с.

Берега І. П., ст. гр. ФСТЗмл-21

Спасів Н. Я., к.е.н., доцент

ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА У ПРОЦЕСІ ЇХ ОПТИМІЗАЦІЇ

Величина витрат виробництва та собівартості продукції значною мірою впливає на розмір прибутку, рівень рентабельності підприємства та ефективність фінансово-господарської діяльності, тобто на його фінансові результати. Разом з тим, у процесі дослідження витрат виробництва доцільно звернути увагу на певні особливості їх формування. Перший за все те, що у їх формуванні прослідковується періодична змінність (динамізм). Це пов'язано із змінами функціонування ринку, що, у свою чергу, обумовлює коливання величини цін, зміни в асортименті продукції, системи нормування витрат підприємства тощо. Другою характеристикою витрат є їх різноманіття. Серед досить значної їх кількості кожен вид витрат має окремий ступінь впливу на результати фінансово-господарської діяльності підприємства [1, с. 245].

В західній економічній теорії переважає думка про те, що в основі виробничих витрат підприємства лежать критерії «обмеженості економічних

ресурсів і можливості їх альтернативного використання» [2, с. 92]. Вітчизняні вчені в більшій мірі дотримуються думки, що витрати виробництва – це те, у що обходиться підприємству виробництво продукції: зі сторони вартісних відносин їх формують витрати на предмети праці, витрати, пов'язані з частковим зношенням засобів праці та на її оплату [3, с. 314].

Управління витратами підприємства повинне бути спрямоване не на їх безумовне зменшення, а формування їх оптимальної величини, яка буде визначатись, з однієї сторони, сформованим на підприємстві рівнем техніки та технології, а з іншої – необхідністю досягнення конкретного фінансового результату. В загальному вигляді оптимізація – це: «1) процес вибору найкращого із багатьох можливих варіантів рішення; 2) приведення системи (економічної, соціальної, політичної) в оптимальний (найдосконаліший) стан. Вибір найраціональнішого рішення залежить від критерію оптимальності – вирішальної ознаки (показника), мети, згідно з якими має розвиватись певна система, забезпечуючи найвищу ефективність» [4, с. 22]. Т. Печеневська вказує, що задача оптимізації може бути поставлена, якщо відомі критерії оптимізації, обмеження, математична модель процесів, які будуть оптимізуватись, характер збурюючих факторів, які діють на процес [5, с. 469].

Можна у найбільш загальному вигляді стверджувати, що підприємство має два шляхи досягнення необхідних фінансових результатів (отримання необхідного прибутку): підняття ціни реалізації виробів чи зниження виробничих витрат. Перший спосіб – підняття ціни на товар, малоімовірно дасть позитивні результати, оскільки ринок існує в умовах жорсткої конкуренції і передбачає значну кількість виробників. За другим способом, підвищення прибутковості продукції через зниження собівартості можливе за рахунок поліпшування системи організації виробництва, покращення якісних характеристик продукції, збільшення обсягів виробництва й реалізації, за умов збереження сталого рівня витрат. У цьому виявляється своєрідна рушійна сила впливу ринкового середовища на товаровиробників, головна мета яких отримання якомога більшого прибутку. Звідси, зрозуміло, що досягнути поставлену ціль можливо шляхом пошуку методів оптимізації витрат виробництва [6, с. 70].

На основі узагальнення методів та резервів зниження витрат підприємства можна виділити три основні напрямки, що стосуються зменшення витрат: внаслідок раціоналізації використання основних фондів (засобів праці); зменшення витрат, пов'язаних із використанням предметів праці (сировини, електроенергії, матеріалів, палива та ін.); зниження собівартості за рахунок фонду оплати праці.

Література

1. Юзва Р. П. Теоретичні аспекти управління витратами / Р. П. Юзва // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. – № 6. – Т. 1. – С. 244–248.
2. Політична економія: підручник / В. Г. Федоренко, О. М. Діденко, М. М. Руженський та ін.; за наук. ред. В. Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2008. – 487 с.
3. Мочерний С. В. Політична економія: навч. посіб. / С. В. Мочерний. – К.: Знання-Прес, 2002. – 687 с.
4. Мочерний С. В. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т.; т. 2. / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій; за ред. С. В. Мочерного. – Львів: Світ, 2006. – 568 с.
5. Печеневская Т. М. Математическое моделирование в экономических задачах / Т. М. Печеневская. – Днепропетровск: Пороги, 2008. – 877 с.
6. Радецька Л. Управління витратами виробництва в машинобудуванні / Л. Радецька // Економіст. – 2000. – № 1. – С. 69–71.

Бойчук І. М., ст. гр. ФСТЗм-21
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТЕОРІЙ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз літературних джерел свідчить про значний інтерес вчених до питання оптимізації структури капіталу, проте єдиного підходу немає. В результаті багаторічної дослідницької діяльності, що проводилась у світовому фінансовому середовищі, на світ з'явилися наступні теорії (моделі) оптимальної структури капіталу [1]:

1) теорія стаціонарного співвідношення, відповідно до якої оптимальна структура капіталу – це така структура капіталу, при якій приведена вартість податкових «щитів» у повному обсязі покриває приведену вартість очікуваних витрат банкрутства;

2) теорія асиметричної інформації, яка передбачає, що на ринку існують значні інформаційні асиметрії, а операторами, що мають доступ до інсайдерської інформації, є менеджери підприємства чи корпорації. Згідно з цією теорією моделі оптимальної структури капіталу поділяються на два види: інвестиційні моделі, в яких структура капіталу використовується менеджерами для підвищення ефективності фінансування інвестиційних проектів, та сигнальні моделі, в яких структура капіталу використовується менеджерами в якості своєрідного інформаційного передавача;

3) теорія агентських витрат, класичним різновидом якої є модель Дженсена і Меклінга. Згідно з даною моделлю оптимальну структуру капіталу визначено як таку структуру, при якій приведені вигоди боргового